

Ігнат'єва А.О.

ад'юнкт АДАС-841 ДДУВС;

Науковий керівник: Голобородько Д.В. –

канд. юрид. наук, доцент кафедри

адміністративного права, процесу

та адміністративної діяльності ДДУВС

ТЕРМІНОВИЙ ЗАБОРОННИЙ ПРИПИС ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАПОБІГАННЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Застосування домашнього насильства, із врахуванням попереднього історичного досвіду, стало нормою для українського суспільства. І якщо раніше такий стан речей сприймався як належний, то з проголошенням України незалежною державою, визнанням людини найвищою суспільною цінністю, забезпеченням і гарантією її прав і свобод, створенням демократичного, гуманного, правового і громадянського суспільства і держави, визнанням сім'ї первинним осередком суспільства, від якого залежить подальше формування, розвиток і становлення повноцінної особистості – тема домашнього насильства набула особливої актуальності для українського суспільства. На сьогоднішній день існує 4 види спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству:

- 1) терміновий заборонний припис стосовно кривдника;
- 2) обмежувальний припис стосовно кривдника;
- 3) взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи;
- 4) направлення кривдника на проходження програми для кривдників.

Відповідно до п. 16 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», терміновий заборонний припис – це спеціальний захід протидії домашньому насильству, що вживається уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України як реагування на факт домашнього насильства та спрямований на негайне припинення домашнього насильства, усунення небезпеки для життя і здоров'я постраждалих осіб та недопущення продовження чи повторного вчинення такого насильства [1]. Тобто цей припис виноситься тільки у разі безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи з метою негайного припинення домашнього насильства та недопущення його повторного вчинення.

До заходів термінового заборонного припису входять такі дії:

- Зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи.
- Заборона на вхід та перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи.
- Заборона в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою.

При цьому заборона перебувати разом кривднику і постраждалій особі не залежить від того, кому належить помешкання – постраждалому, кривднику, є їхньою спільною власністю чи власністю третіх осіб. У разі, якщо терміновий заборонний припис передбачає зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи, а кривдник чинить опір, то працівники уповноваженого підрозділу органів Національної поліції України можуть застосувати до нього поліцейські заходи примусу. Припис залишити не та перебувати у житлі разом із постраждалою особою не застосовується лише до неповнолітніх кривдників. Якщо особа на момент винесення припису не досягла вісімнадцятирічного віку, то до неї застосовується захід взяття на профілактичний облік, відповідно до п. 5 ст. 2 III розділу «Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України» [3].

Працівник уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України виносить терміновий заборонний припис за заявою постраждалої особи або за власною ініціативою, добре оцінивши всі ризики [2].

Метою термінового заборонного припису є забезпечити повноцінну безпеку постраждалій особі.

Терміновий заборонний припис виноситься строком до десяти діб та може бути оскарженим у суді в загальному порядку, передбаченому для оскарження рішень, дій або бездіяльності працівників уповноважених підрозділів органів Національної поліції України.

Аналізуючи ефективність такого спеціального заходу з протидії домашньому насильству, як винесення термінового заборонного припису, слід зазначити, що його застосування досить проблематичне. На жаль, досі не існує належної практики його застосування. На сьогоднішній день у Дніпропетровській області тільки починають формувати спеціальні підрозділи, які будуть на практиці застосовувати термінові заборонні приписи. А також, на нашу думку, термінові заборонні приписи будуть ефективними лише тоді, коли партнери мешкають окремо, але вони зовсім не мають сенсу, коли партнери живуть разом, тому що не існує положень про окремі помешкання для винуватців.

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.01.2018 № 2229-VIII.

2. Про затвердження порядку винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдникаб наказ МВС України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0965-18#n14>.

3. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: наказ МВС України. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/RE32138.html.